

WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ IM. ALCIDE DE GASPERI W JÓZEFOWIE

SYLABUS

I. Informacje o przedmiocie

Nazwa przedmiotu	Metody pracy z osobami uzależnionymi				Rok akademicki	2022/2023
Kierunek studiów	Pedagogika				Forma studiów	studia niestacjonarne
Zakres studiów	Pedagogika resocjalizacyjna				Profil studiów	praktyczny
Prowadzący przedmiot	dr Leszek Goździewski				Cykl kształcenia	Nabór 2020
Dane kontaktowe dla studentów	E-mail	leszek.gozdziewski@wsge.edu.pl	Telefon		Semestr	VI LIC
Forma prowadzenia zajęć					(seminarium dyplomowe / konwersatorium / warsztaty / laboratoria / zajęcia projektowe) ..... (wpisać jakie)	
(!) Proszę pamiętać o dostosowaniu formy zajęć do możliwości uzyskania i weryfikacji założonych efektów uczenia się. (!) Proszę wybrać odpowiednie przez wstawienie znaku "X" w kolumnie obok.	wykład		ćwiczenia			
	0	0	X	Z0		
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych					

II. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się w godzinach oraz punktach ECTS

(!) Jeden punkt ECTS odpowiada efektem uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta 25 lub 30 (praktyka zawodowa) godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę.

Forma zajęć	Sposób realizacji		Czynności	Liczba godzin
Wykład	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów („na sali”)			0
	bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów	indywidualna praca studenta	przygotowanie do zajęć	
			czytanie wskazanej literatury	
			napisanie referatu / eseju	
			przygotowanie do zaliczenia / egzaminu	
	e-learning	inne ...	0	
Ćwiczenia	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów („na sali”)			27
	bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów	indywidualna praca studenta	przygotowanie do zajęć	20
			czytanie wskazanej literatury	10
			napisanie referatu / eseju	
			przygotowanie do zaliczenia / egzaminu	18
	e-learning	inne ...	0	
Inne ...	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów („na sali”)			0
	bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów	indywidualna praca studenta	przygotowanie do zajęć	0
			czytanie wskazanej literatury	0
			napisanie referatu / eseju	0
			przygotowanie do zaliczenia / egzaminu	0
	e-learning	inne ...	0	
Sumaryczne obciążenie studenta				75
Punkty ECTS				3

III. Cel przedmiotu i treści programowe

Cel przedmiotu	Przekazanie studentom wiedzy na temat uzależnień, ich uwarunkowań, rodzajów, faz rozwoju i funkcjonowania osób uzależnionych. Zapoznanie studentów z różnymi metodami i formami terapii i resocjalizacji osób uzależnionych oraz różnymi wzorcowymi systemami terapii uzależnień w Polsce i na świecie oraz umożliwienie studentom nabycia umiejętności praktycznych i kompetencji w obszarze pracy z osobami uzależnionymi.
----------------	--

Treści programowe (szczegółowy program zajęć dydaktycznych)				
forma zajęć: ĆWICZENIA				
metody dydaktyczne (wybrać i wpisać z listy poniżej *)		wyjaśnienie, prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, symulacja sytuacyjna, metoda zajęć praktycznych, wizyta studyjna, dyskusja		
lp.	temat zajęć	zagadnienia	liczba godzin zajęć	
			bezpośredni kontakt („na sali”)	e-learning
1.	Przyczyny uzależnień	Teorie biologiczne, psychologiczne i socjologiczne wyjaśniające proces powstawania uzależnień. Prohibicja jako sposób społecznego oddziaływania w obszarze uzależnień. Przemiany obyczajowe w Polsce jako tło rozwoju uzależnień. - dyskusja zaplanowana	2	
2.	Uzależnienie jako choroba	Uzależnienie fizyczne, psychiczne i społeczne. Kryteria uzależnienia według ICD-10. Psychologiczne uwarunkowania powstawania uzależnień - analiza i interpretacja materiałów źródłowych	1	
3.	Fazy rozwoju uzależnienia	Różne podejścia teoretyczne. Programy Redukcji Szkód. Systemy terapii uzależnień w Polsce i na świecie.	1	
1.	Rodzaje środków psychoaktywnych	Działania i skutki nadużywania - analiza i interpretacja materiałów źródłowych	2	
2.	Uzależnienia od substancji a uzależnienia od czynności	Podobieństwa i różnice - case study (analiza konkretnych przypadków - opis, charakterystyka, dyskusja)	2	
3.	Środowiskowe i kulturowe uwarunkowania powstawania uzależnień	Różnicowanie wzorców zażywania (zażywanie ryzykowne, szkodliwe, uzależnienie, upijanie się) = studium przypadku	2	
4.	Dostęp do środków uzależniających a profilaktyka uzależnień	Wprowadzenie do tematu. Polska mapa problemów uzależnień - analiza i interpretacja danych statystycznych, dyskusja	1	
5.	Programy substytucyjne	Podejście drug free i podejście harm reduction w leczeniu uzależnień- analiza dokumentacji i założeń, symulacja sytuacyjna	2	
6.	Typologia pacjentów uzależnionych	Test przesiewowe. Przeprowadzania, interpretacja. Strategia FRAMES. Krótka interwencja - studium przypadku oraz próba samodzielnego tworzenia dokumentacji	2	
7.	Różnorodność metod pracy z osobami uzależnionymi	Koncepcje leczenia uzależnień (w tym terapia strukturalno-strategiczna J. Mellibrudy) - ćwiczenia praktyczne: tworzenie planów pracy z osobami uzależnionymi	3	
8.	Rodzina a uzależnienie	wpływ środowiska rodzinnego na proces terapii osób uzależnionych - case study (analiza przypadku) oraz symulacja sytuacyjna w oparciu o konkretne przypadki	3	
8.	Wizyta studyjna	Wizyta studentów na terenie Aresztu Śledczego w Warszawie - Białołęce w oddziale terapeutycznym dla skazanych uzależnionych od alkoholu ATLANTIS: spotkanie z przedstawicielami personelu, omówienie zasad działania oddziału oraz wybranych przypadków osób przebywających na oddziale, opis stosowanych metod, obserwacje działań podejmowanych w placówce, omówienie i podsumowanie.	6	
Suma godzin			27	
<p>* Metody podające: wykład, narracja, opis, wyjaśnianie, konsultacja, pokaz. Metody niepodające: metoda problemowa, metoda problemowa w grupach, dyskusja, dyskusja zaplanowana, debata, dialog, gra dydaktyczna (symulacyjna, sytuacyjna, inscenizacja), burza mózgów; zajęć praktycznych, projektów (np. metoda laboratoryjna, projekt badawczy, grupowy projekt studencki, indywidualny projekt studencki, prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych), tekstu przewodniego (np. analiza i interpretacja tekstów źródłowych lub przepisów prawnych). Technika kształcenia na odległość: e-learning.</p>				

IV. Efekty uczenia się i ich weryfikacja			
KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego		Treść efektu kierunkowego	
Wiedza			
PED_W04	zna i rozumie różne koncepcje wychowania i edukacji, ich źródła, uwarunkowania, następstwa i konsekwencje wyboru każdej z nich, a także generowane przez nie trudności i potrafi je zinterpretować na zaawansowanym poziomie		
PED_W07	w zaawansowanym stopniu posiada wiedzę o strukturze i funkcjach systemu edukacji; celach, postawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i/lub pomocowych		
Umiejętności			
PED_U03	potrafi formułować, rozwiązywać nietypowe i złożone problemy oraz wykorzystać zdobytą wiedzę dotyczącą metod, narzędzi, procedur i dobrych praktyk w odniesieniu do konkretnych sytuacji pedagogicznej (praktyki opiekuńczej, wychowawczej, edukacyjnej, kulturalnej, pomocowej) także z zastosowaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych		
PED_U07	potrafi efektywnie komunikować się z otoczeniem używając specjalistycznej terminologii, a także i porozumiewać się w sposób klarowny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów		
PED_U14	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę oraz formułować i rozwiązywać problemy i wykonywać zadania typowe dla swojej działalności zawodowej związanej z kierunkiem oraz zakresem studiów		
Kompetencje społeczne			
PED_K02	jest gotów do stwierdzania i propagowania znaczenia nauk pedagogicznych, psychologicznych i socjologicznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania własnych działań zawodowych i inicjowania działań na rzecz interesu publicznego		
PED_K03	jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki, w tym wypełnia zobowiązania społeczne współorganizując działania na rzecz środowiska społecznego		
PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego	Symbol efektu przedmiotowego	Treść efektu przedmiotowego	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się (wybrać z listy poniżej **)
Wiedza			
PED_W04	W1	Student na zaawansowanym poziomie charakteryzuje główne teorie powstawania i rozwoju uzależnień oraz zna teoretyczne podstawy różnorodnych metod stosowanych w terapii uzależnień. Opisuje te teorie używając właściwej terminologii	sprawdzian praktyczny aktywność merytoryczna
PED_W07	W2	Student opisuje strukturę i funkcje systemu terapii osób uzależnionych, wskazuje cele, podstawy prawne, charakteryzuje organizację i funkcjonowanie różnych instytucji terapeutycznych i resocjalizacyjnych działających w obszarze uzależnień	sprawdzian praktyczny aktywność merytoryczna
Umiejętności			
PED_U03	U1	Student weryfikuje przydatność metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z terapią i resocjalizacją osób uzależnionych	sprawdzian praktyczny aktywność merytoryczna
PED_U07	U2	Student stosuje podstawowe ujęcia teoretyczne w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań w obszarze uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem analizy przyczyn powstawania uzależnień, diagnozowania sytuacji osób uzależnionych i prognozowania działań terapeutycznych dotyczących tych osób oraz analizowania działań praktycznych dotyczących terapii i resocjalizacji osób uzależnionych	sprawdzian praktyczny aktywność merytoryczna
PED_U014	U3	Student potrafi stosować typowe metody, procedury do realizacji zadań związanych z działalnością pedagogiczną w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień	sprawdzian praktyczny aktywność merytoryczna
Kompetencje społeczne			
PED_K02	K1	Student jest świadomy sensu, wartości i potrzeby podejmowania działań terapeutycznych wobec osób uzależnionych, jest otwarty na podejmowanie wyzwań w tym obszarze, odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie terapii i resocjalizacji osób uzależnionych	aktywność merytoryczna
PED_K03	K2	Student jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne w aspekcie profilaktyki i terapii uzależnień	aktywność merytoryczna
** egzamin pisemny (pytania otwarte, test, zadanie); egzamin ustny; zaliczenie na ocenę (praca kontrolna, prezentacja, esej, sprawozdanie, referat, materiały pisemne z metody problemowej, sprawdzian praktyczny (np. projekt, pokaz, inscenizacja, eksperyment, symulacja), badania terenowe, aktywność merytoryczna (sprawozdanie prowadzącego), zaangażowanie społeczne, obecność na zajęciach)			

V. Forma i warunki zaliczenia

(I) Liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów uczenia się potwierdzonych zaliczeniem zajęć lub praktyk. Zatem każdy student rozliczający przedmiot, w tym w minimalnym akceptowalnym stopniu (na ocenę 3,0), otrzymuje pełną liczbę punktów ECTS.

(II) Każdy z efektów przewidzianych programem przedmiotu musi zostać osiągnięty co najmniej na minimalnym poziomie akceptowanym przez osobę prowadzącą zajęcia.

WYKŁAD		Oznaczyć (X) wybrane zgodnie z określonymi	%	Kryteria oceny
egzamin pisemny	pytania otwarte			<p style="text-align: center;">Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi danego zadania określonymi przez osobę prowadzącą zajęcia.</p> <p>Student otrzymuje ocenę niedostateczną (2,0), gdy nie wykazuje dostatecznego stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje mniej niż 50% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dostateczną (3,0), gdy wykazuje większy niż niedostateczny, ale mniejszy niż dostateczny plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 50% do 60% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dostateczną plus (3,5), gdy wykazuje większy niż dostateczny, ale mniejszy niż dobry stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 60% do 70% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dobrą (4,0), gdy wykazuje większy niż dostateczny plus, ale mniejszy niż dobry plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 70% do 80% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dobrą plus (4,5), gdy wykazuje większy niż dobry, ale mniejszy niż bardzo dobry stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 80% do 90% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę bardzo dobrą (5,0), gdy wykazuje większy niż dobry plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 90% do 100% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p>
	test			
	zadanie			
egzamin ustny	praca kontrolna			
	prezentacja			
	esej			
	sprawozdanie			
	referat			
	materiały pisemne z metody problemowej			
	sprawdzian praktyczny (np. projekt, pokaz, inscenizacja, eksperyment, symulacja)			
	badania terenowe			
	aktywność merytoryczna (sprawozdanie prowadzącego)			
	INNE: (wpisz jaka)			
suma:			0 /100	
ĆWICZENIA		Oznaczyć (X) wybrane zgodnie z określonymi w pkt IV	%	
praca kontrolna				<p>Student otrzymuje ocenę dostateczną plus (3,5), gdy wykazuje większy niż dostateczny, ale mniejszy niż dobry stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 60% do 70% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dobrą (4,0), gdy wykazuje większy niż dostateczny plus, ale mniejszy niż dobry plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 70% do 80% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę dobrą plus (4,5), gdy wykazuje większy niż dobry, ale mniejszy niż bardzo dobry stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 80% do 90% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p> <p>Student otrzymuje ocenę bardzo dobrą (5,0), gdy wykazuje większy niż dobry plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 90% do 100% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p>
prezentacja				
esej				
sprawozdanie				
referat				
materiały pisemne z metody problemowej				
sprawdzian praktyczny (np. projekt, pokaz, inscenizacja, eksperyment, symulacja)		x	70	
badania terenowe				
aktywność merytoryczna (sprawozdanie prowadzącego)		x	30	
INNE: (wpisz jaka)				
zaangażowanie społeczne				
obecność (dozwolone - nieobec.)				
suma:			100 /100	
INNE:		Oznaczyć (X) wybrane zgodnie z określonymi	%	
praca kontrolna				<p>Student otrzymuje ocenę bardzo dobrą (5,0), gdy wykazuje większy niż dobry plus stopień osiągnięcia efektów uczenia się i uzyskuje od 90% do 100% sumy punktów na egzaminie/zaliczeniu/pracach kontrolnych</p>
prezentacja				
esej				
sprawozdanie				
referat				
materiały pisemne z metody problemowej				
sprawdzian praktyczny (np. projekt, pokaz, inscenizacja, eksperyment, symulacja)				
badania terenowe				
aktywność merytoryczna (sprawozdanie prowadzącego)				
INNE: (wpisz jaka)				
zaangażowanie społeczne				
obecność (dozwolone - nieobec.)				
suma:			0 /100	

VI. Zalecana literatura i pomoce naukowe

(I) Dostępność zalecanej literatury należy sprawdzić w bibliotece uczelni.

Literatura podstawowa

CEKIERA, Czesław, Ryzyko uzależnień, Lublin 1994

POSPISZYL, Irena, Patologie społeczne, Warszawa 2008

DZIEWIECKI, Marek, Nowoczesna profilaktyka uzależnień, Kielce 2005

Literatura uzupełniająca

Erickson C., Nauka o uzależnieniach. Od neurobiologii do skutecznych metod leczenia, Wydawnictwo UW, Warszawa 2010

Miller M. Peter, Terapia uzależnień. Metody oparte na dowodach naukowych. Wydawnictwo UW, Warszawa 2013

Miller W. R., Rollnick S., Wywiad motywujący. Jak przygotować ludzi do zmiany. Kraków: Wydawnictwo UJ, 2010

Uwagi

(I) pola są wypełniane przez uczelnianego opiekuna sylabusów (proszę nie zmieniać ich zawartości; w przypadku uwag, proszę o kontakt z opiekunem sylabusów)

(II) pola białe wypełnia nauczyciel akademicki odpowiedzialny za opis przedmiotu